Redacţiunea, Administraţiunea şi Tipografia:
BRAŞOVU, piaţa mare Nr. 22.
Scrisorī nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciurī:
Braşovŭ, piaţa mare Nr. 22.
Inserate mai primescu în Viena *Rudolfŭ Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A, Oppelik, J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner*.
Preţulŭ inserţiunilorŭ; o seria garmondŭ pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărī mai dese după tarifŭ şi învoială.
Reclame pe pagina III-a o seria 10 cr. v. a. seu 30 banī.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LII.

„Gazeta" ese în fiecare ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe şése lunī 6 fl., Pe trei lunī 3 fl.
Pentru România şi străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francī, pe şése lunī 20 francī, pe trei lunī 10 francī.
Se prenumĕră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectorī.
Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
la administraţiune, piaţa mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe şese lunī 5 fl., pe trei lunī 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl. pe şése lunī 6 fl., pe trei lunī 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banī.
Atâtŭ abonamentele câtŭ şi inserţiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 216. Braşovŭ, Mercurī 27 Septemvre (9 Octomvre) 1889.

Nou abonamentŭ

la

„GAZETA TRANSILVANIEI."

Cu **1 Octomvre 1889** stilŭ vechiu se deschide **nou abonamentŭ** la care învitămŭ pe toţi amicii şi sprijinitorii fóiei nóstre.

Preţulŭ abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: pe trei lunī 3 fl. pe şése lunī 6 fl., pe unŭ anŭ 12 fl.

Pentru România şi străinătate: pe trei lunī 10 francī, pe şése lunī 20 francī, pe unŭ anŭ 40 francī.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria: pe anŭ 2 fl. pe şése lunī 1 fl.

Pentru România şi străinătate: pe anŭ 8 francī., pe şése lunī 4 francī.

Abonarea se póte face mai uşorŭ şi mai repede prin **mandate postale.**

Domnii, carī se vorŭ abona din nou, sĕ binevoéscă a scrie adresa lămuritŭ şi a arĕta şi posta ultimă.

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei".

Braşovŭ, 26 Septemvre v.

Contribuabilii noştri, fără deosebire décă, au depusŭ séu nu esamenulŭ de calificaţiune din limba maghiară, au învĕţatŭ sĕ 'nţelégă cuvêntulŭ „*potado*," sĕ cunóscă amarŭ însemnătatea lui. Nu de multŭ amŭ arĕtatŭ la acestŭ locŭ, câtŭ abusŭ se face cu acestŭ sistemŭ de „*potado*", adecă cu aruncurile de dare, ce se încarcă necontenitŭ în spinarea comunelorŭ.

Dér puţinī dintre contribuabilī au avutŭ până acum nenorocirea de a afla ceea ce însémnă *cultur-potado*.

Intre aceştia se numĕră locuitorii comitatului Têrnavei micī, carī au fostŭ constrînşī în urma hotărîrei representanţei comitatense, pe care ministeriulŭ de interne a aprobat'o şi întărit'o, a plăti 2% aruncŭ (potado) pentru scopurile Kulturegyletului ungurescŭ.

In urma acésta s'au încassatŭ în restimpŭ de doi anī de ḑile dela locuitorii comitatului Têrnavei micī, fără deosebire de naţionalitate, 10,000 florinī, carī s'au predat Kulturegyletului din Cluşiu.

Incurajaţī de acestŭ resultatŭ, fişpanulŭ şovinistŭ şi cu ómenii sĕi au înscenatŭ în şedinţa representaţei comitatense din 4 Octomvre a. c. o demonstraţiă în favórea planurilorŭ lorŭ şuchiate, hotărîndŭ „cu unanimitate" (se vede că n'a fostŭ de faţă nicī unŭ representantŭ nemaghiarŭ), ca sĕ adreseze o circulară cătră tóte comitatele, provocându-le sĕ urmeze esemplului datŭ de comitatulŭ Têrnavei-micī şi sĕ voteze şi ele tóte unŭ *kultur-potado* de 2% pentru Kulturegylet.

Circulara din vorbă, subsemnată în numele „publicului" comitatului Têrnavei-micī de vice-şpanulŭ de acolo, cuprinde unele pasage fórte ciudate şi caracteristice pentru starea psichică a ocârmuitorilorŭ numitului comitatŭ.

Inainte de tóte se provócă tóte comitatele la emulaţiune în votarea acestui „kultur-potado" „pentru mărirea patriei, pentru ridicarea puterii ei, pentru susţinerea materială a reuniunei (Kulturegyletului), care luptă pentru vecinica esistenţă a patriei".

Aşadér ca patria sĕ fiă preamărită, ca sĕ i-se ridice puterea şi ca sĕ i-se asigure pentru vecī esistenţa, aderenţii făimosului fişpanŭ Bethlen Gabor pretindŭ dela locuitorii nemaghiarī, carī facŭ maioritatea covêrşitóre a poporaţiunii în comitatele ardelene, sĕ aducă jertfe pentru o reuniune, ce şi-a alesŭ ca scopŭ sĕ-i desbrace de limba şi cultura lorŭ naţională şi sĕ le impună limba şi cultura maghiară.

Pentru ca sĕ trăiéscă în vecī acéstă patriă, se cere dela Românī şi Saşī sĕ-şī subscrie ei înşişī sentinţa de mórte naţională, ba mai multŭ, sĕ contribue cu marī jertfe pentru a ajuta ca sĕ se şi esecute mai curêndŭ.

Şi ceea ce este şi mai bătătorŭ la ochī, nu se sfiescŭ ocârmuitorii Têrnavei-micī a se provoca, pentru susţinerea învitării lorŭ la unŭ articulŭ de lege (15 din 1883), în care se ḑice, că comitatele îşī potŭ impune dărī pentru scopurī culturale.

Nu se sfiescŭ, pentru că „*cu bucuriă au esperiatŭ, că guvernulŭ cu patriotică grabă a întăritŭ hotărîrea luată de ei în felulŭ acesta*".

Nu vede d-lŭ Tisza ce-a făcutŭ, când nu s'a ruşinatŭ înaintea lui Dumneḑeu şi a ómenilorŭ de a aproba hotărîrea representanţei comitatului Têrnavei micī, cu tóte că arunculŭ de dare cerutŭ de ea avea sĕ servéscă numai interesele de cultură ale unei părţī a locuitorilorŭ comitatului, lovindŭ în interesele de desvoltare şi de cultură ale celeilalte părţī?

Acum Bethlen Gabor cu soţii sĕi se provócă la concesiunea ministerială şi cerŭ „jertfe" dela toţī fără deosebire în pretinsulŭ „interesŭ alŭ patriei" şi pentru „întărirea elementului maghiarŭ, ca elementŭ care constitue statulŭ".

Etă fructele nenorocitei politice tiszaiste!

Paşalele din comitatulŭ Têrnavei-micī se 'ncumetă a lovi în faţă principiulŭ dreptăţiī şi alŭ libertăţii, legī şi constituţiă, echitatea şi buna cuviinţă, numai şi numai basaţī pe „îmbucurătórea aprobare" ce a primit'o procederea lorŭ strigătóre la cerŭ dela guvernŭ!

Cine turbură dér pacea dintre naţionalităţī, cine încurajéză nebunescile planurī şi proiecte şoviniste, décă nu însuşī guvernulŭ ungurescŭ?

Fiă sigurī însĕ Bethlen Gabór cu soţii sĕi, că-şī vorŭ primì rĕspunsulŭ ce-lŭ merită nisce apostolī atâtŭ de îndrăsneţī pentru „kultur-potado"!

DIN AFARĂ.

Regina Natalia şi Scupcina.

Cei din Belgradŭ aşteptă cu mare încordare ḑiua de 13 Octomvre, când se întrunesce Scupcina cea nouă, dela care aşteptă aderenţii Reginei o resolvare în afacerea întrevederei cu Regele Alexandru. Mulţī îşī punŭ speranţa în şefulŭ radicalilorŭ, în d-lŭ Pasicī, despre care se ḑice, că va fi alesŭ preşedinte alŭ Scupcinei. Precum se scie, acestŭ bărbatŭ are o maioritate impunĕtóre de 101 soţī de principiī, faţă cu 15 liberalī. Elŭ e şi unŭ inimicŭ declaratŭ alŭ regelui Milanŭ. Decisiunea acestuia în cestiunea întâlnirei Reginei Natalia cu Regele Alexandru a sositŭ în Belgradŭ. Se asigură cu hotărîre, că în rĕspunsulŭ sĕu regele Milanŭ consimte în principiu la întâlnire, dér adauge, că elŭ ca tutorŭ lasă în séma regenţiī sĕ reguleze amĕruntele întâlnirei Regelui Alexandru cu mamă-sa.

Mânăstire muntenegrénă în Rusia.

O scire din Moscva spune, că la dorinţa esprimată de principele Neculae alŭ Muntenegrului se va ridica acolo o mânăstire muntenegrénă, unde sĕ aibă locuinţă şi întreţinere permanentă călugării muntenegrenī şi seminariştii, carī petrecŭ în Rusia. Cheltuelile construirei şi ale întocmirei le va suporta oraşulŭ Moscva.

Congresŭ americanŭ.

Marţia trecută s'a întrunitŭ în Washington congresulŭ americanŭ. Despre ţelurile ce le urmăresce congresulŭ se scrie din Londra următórele:

Congresulŭ statelorŭ americane însemnéză o nouă epocă în istoria politică a semiglobului vesticŭ. Pentru ântâiaşī dată se adună deputaţī ai tuturorŭ statelorŭ independente ale Americei, din nordulŭ ca şi din centrulŭ şi din sudulŭ

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS."

Capulŭ lui Iordache.

Naraţiune istorică de *Mauriciu Iokai.*

(Urmare şi fine.)

Nicī acum încă nu poruncī Girlet Aga, ca sĕ dea cu tunurile în mânăstire.

Vĕ veţī schimba hotărîrea până mâne, cugetă elŭ, séu décă nu, şi într'o sĕpĕmână. Staţī sĕ fiţī chinuiţī de fóme, apoi atuncī sciu că vĕ veţī preda.

Două ḑile ţinŭ elŭ trupele sale într'o depărtare órecare de mânăstire, dér într'unŭ cercŭ strânsŭ împrejurulŭ ei, pentru ca sĕ nu pótă scăpa nimenea. In ḑiua a treia se ispráviră tóte provisiunile în mânăstire.

Iordache transportă scumpulŭ cadavru alŭ sorei sale în criptă, apoi adună pe soţii sĕi şi pe locuitórele mânăstirei în sala cea mare.

Décă nu s'ar afla altŭ drumŭ spre mântuire, decâtŭ celŭ cătră cerŭ, pe acela vorŭ merge.

Toţī pricepură la ce făcea alusiune Iordache. Fiecare în tăcere strânse mâna dréptă a căpeteniei lorŭ, chiar şi plăpândele călugăriţe, deşi sciau că prin acésta îşī iau rĕmasŭ bunŭ dela viéţa acésta. Se luă hotărîrea, că Iordache sĕ se cobóre în criptă, în vreme ce călugăriţele şi eteriştii vorŭ cânta „Dómne miluesce-ne". Incetândŭ şi ultimele acordurī ale cântecului morţilorŭ, tuturora cunoscutŭ, atuncī Iordache sĕ arunce în aerŭ tótă mânăstirea.

Nu este acesta unŭ cugetŭ sublimŭ?

Care nu găsesce, că e sublimŭ sĕ móră astfelŭ unitŭ cu iubiţii sĕi într'unŭ momentŭ, şi sĕ nu se cobóre în criptă, ci sĕ fiă îngropatŭ în norī, acela póte merge, pórta î stă deşchisă, drumulŭ cătră graţia Turcului î e deşchisŭ!

Toţī tacŭ, toţī rĕmânŭ, numai unulŭ păşesce din şirurile lorŭ, numai unulŭ preferă mai bine o viéţă ruşinósă, decâtŭ o mórte fericită, Mariotŭ, mirele miresei celei înlemnite.

— Mariotŭ! — esclamă Iordache, acoperindu'şī faţa cu amêndouĕ mânile. — Tu, celŭ mai bravŭ dintre eroi! Tu, fala mea, la care am ţinutŭ mai multŭ decâtŭ la mine însu-mī, tu vreī sĕ capitulezī singurŭ! Mirele nu vrea sĕ împartă mormêntulŭ cu mirésa sa, celŭ din urmă erou alŭ eteriei nu voiesce sĕ móră cu fraţii sĕi? Du-te, dér nu spune nimĕnuia, că ai fostŭ din ai noştri.

Cei carī se consacraseră morţii se abătură cu scârbă dela acela, care n'avea inimă în elŭ şi'lŭ îmbrânciră afară pe portă.

Mariotŭ, fluturândŭ o cârpă albă în aerŭ, fugi până în tabĕra turcéscă la cortulŭ lui Girlet Aga, căruia îi şi dĕdŭ armele şi abia rĕsuflândŭ ḑise:

— Pré induratorule Aga, tu ai făgăduitŭ graţiă eteriştilorŭ, décă ţi'lŭ vorŭ da pe conducĕtorulŭ lorŭ, pe Iordache, lasă'i sĕ mĕrgă înpace, eu suntŭ Iordache; însĕ grăbesce-te cu graţiarea, căcī într'o óră nu vei mai vedea, decâtŭ morţī.

Pe când vorbia acestea, soţii sĕi îlŭ blăstĕmau şi numele lui îlŭ şterseră din şirulŭ eteriştilorŭ.

Cu o bucuriă satanică poruncī Girlet Aga, ca pe Mariotŭ sĕ-lŭ pună în fiare, apoi trimise unŭ solŭ la mânăstire cu scrisórea de graţiare sigilată, în care toţī erau puşī în libertate, puteŭ sĕ mĕrgă orī şi unde.

Cei împresuraţī primiră cu uimire graţiarea, care nicī nu o aşteptau.

Scrisórea de graţiare era în mânile lorŭ, ea le promitea viaţă şi libertate. Ah! viaţa şi libertatea suntŭ cuvinte aşa de surîḑĕtóre, care ademenescŭ pe ómenii sĕrmanī şi flămânḑī. Toţī cetiră scrisórea, şi inimele lorŭ se înmuiară.

Iordache şedea deja în criptă, pentru că de ar fi fostŭ de faţă la cetirea scrisórei celei mincinóse, ar fi rupt'o şi ar fi aruncat'o la piciórele solului.

Elŭ şedea josŭ în criptă şi aştepta înzadarŭ ca sĕ audă susŭ cânteculŭ morţilorŭ. Eteriştii deşchiseră pórta mânăstirei, eşiră, şi încredêndu-se în scrisórea de ocrotire, depuseră armele.

Iordache aşteptă înzadarŭ cânteculŭ morţilorŭ. Vĕḑêndŭ Girlet Aga pe eteriştī fără arme, poruncī sĕ-i pună pe toţī în fiare.

Inzadarŭ se provocară ei la scrisórea de graţiare. Aga rîdea. Acea scrisóre n'avea valóre, în locŭ sĕ fi fostŭ scrisă pe piele de capră, fŭ scrisă pe piele de câne, în locŭ sĕ fie sigilată cu céră, fŭ sigilată cu pâne. Frumósă privelisce va fi pe piaţa Hebdomon.

Stariţa mânăstirei se rugă de Aga, ca mai înainte de a muri sĕ le fie permisŭ sĕ intoneze înaintea icónei Maicei Domnului cântarea morţilorŭ. Cântare aşa de frumósă n'a auḑitŭ vre-odată unŭ Moslim.

ei, într'o întrunire politică, cu scopŭ de a înfiinţa unŭ felŭ de „uniune vamală“, dér cu tendinţă politică îndreptată contra Europei. Póte că e pré de timpuriu a judeca deplinŭ importanţa acestei nouĕ creaţiunĭ politice, dér bărbaţii de statŭ ai Europei vorŭ face bine sĕ o urmărescŭ mereu cu atenţiune, nu atâtŭ din causa urmărilorŭ politice, câtŭ mai multŭ din causa urmărilorŭ economice ce ar puté resulta din acéstă alianţă vestică.

Două proteste ale Sultanului din Zanzibarŭ.

Precum se anunţă pe cale telegrafică, Sultanulŭ din Zanzibarŭ a protestatŭ în contra menţinerei disposiţiunei, prin care se oprise vîndarea de arme în Zanzibarŭ, după ce blocada Africei orientale s'a ridicatŭ. Unŭ alŭ doilea protestŭ e îndreptatŭ în contra disposiţiunei comisarului imperiului germanŭ Wissmann, care ameninţă cu grea pedépsă vîndarea de arme de-alungulŭ liniei germane a litoralului. Sultanulŭ susţine, că dreptŭ despăgubire pentru concesiunile ce le-a făcutŭ elŭ în privinţa sclăviei i-s'a promisŭ ridicarea blocadei, şi cu tóte astea blocada esistă încă de faptŭ, afară de linia engleză a litoralului.

SCIRILE DILEI.

Microbulŭ unei bóle de vite. Cetimŭ în „Românulŭ“: D-lŭ prof. Dr. *Babeşŭ*, care în véra trecută a descoperitŭ în globulii de sânge microbulŭ bólei de vite numite pănă aici gastro-entero-nefrita“, care discredita vitele nóstre pe pieţele străinătăţii, ér d-sa a numit'o *hemoglobinuria bacteriană a boului*, acum a confirmatŭ cu desĕvêrşire acéstă descoperire sciinţifică importantă prin faptulŭ, că a reuşitŭ cu bacteriile descoperite de d-sa sĕ producă esperimentalŭ la institutŭ bóla caracteristică la vite. Vinerĭ d-lŭ primarŭ a fostŭ în persónă la Institutŭ şi s'a convinsŭ de acestŭ esperimentŭ. Acum nimicŭ nu mai rĕmâne la îndoiélă, ca sĕ se aplice de poliţia sanitară mĕsurile cele mai energice spre a combate acéstă bólă, după propunerile comisiunei veterinare spre acestŭ scopŭ sub preşedinţa d-lui Dr. Babeşŭ.

*
* *

Bóla de gură s'a ivitŭ şi între vitele cornute din Sepsi-Sân-Georgĭ.

*
* *

Foculŭ din Avrigŭ a isbucnitŭ la 20 Septemvre n. după amiadĭ într'o şură, şi bătêndŭ vêntulŭ, s'a întinsŭ foculŭ peste partea aceea a satului, care se află lângă podulŭ Oltului. In scurtă vreme fură cuprinse de focŭ case, şurĭ, grajdurĭ şi jiredĭ de lemne. Mulţămită încordărilorŭ celorŭ marĭ ale pompierilorŭ din satele vecine, precum şi ale batalionului 28 de vênĕtorĭ, care în călĕtoria sa către Bosnia, se afla încuartiratŭ acolo, s'a pututŭ înăbuşi foculŭ. Chiar d-nii oficerĭ contribuiră multŭ la localisarea focului. Pe lângă aceştia se mai distinseră gendarmii de acolo, precum şi corporalulŭ Russu, care cu pericolulŭ vieţei sale scăpà din flacărĭ trei copii. Cu totulŭ au arsŭ 40 de locuinţe, afară de grajdurĭ, şoprone ş. a., multora nu le-a rĕmasŭ decâtŭ viaţa; din toţĭ numai unulŭ a fostŭ asiguratŭ, astfelŭ încâtŭ bieţii locuitorĭ aşteptă cu grózà iarna. După ce se stinse foculŭ, plecară pompierii din satele vecine fiecare pe la casele lorŭ. Pe pumpa dela Racoviţa, care se întorcea acasă, se afla şi unŭ copilŭ. Trecêndŭ pumpa printr'unŭ părău, care crescuse tare din causa ploilorŭ, se rĕsturnà şi copilulŭ cădu în apă unde se şi înecà.

*
* *

Grindină. In Haşagŭ a cădutŭ la 3 Octomvre n. grindină câtŭ aluna de mare, care a făcutŭ marĭ stricăciunĭ în vardă şi în strugurĭ. Secerişulŭ fiindŭ slabŭ, notarulŭ localŭ rugase oficiulŭ de dare sĕ aştepte pe contribuabilĭ pănă după culesulŭ viilorŭ. Acum bieţii ómenĭ 'şĭ-au perdutŭ şi din acéstă parte sperarţa. Ce se vorŭ face sĕrmanĭ de ei? De asemenea au fostŭ nimicite viile în parte în Cinadea, ér de totŭ în Şeica mică şi în Agribiciu.

*
* *

Din Brăila ni-se scrie cu data de 12 Septemvre: Domnule Redactorŭ! Vĕ rugămŭ respectuosŭ sĕ bine-voiţĭ a da locŭ în colónele multŭ preţuitului D-vóstrĕ diarŭ următórelorŭ rêndurĭ, pentru care vĕ mulţămimŭ cu anticipaţiune. In luna Iulie trecutŭ, ivindu-se ocasiunea de a avea câte-va dile în mijloculŭ nostru pe d-lŭ institutorŭ Zosimŭ Butnarŭ din Braşovŭ, după stăruinţa ce noi amŭ pusŭ pe lângă d-sa, a bine-voitŭ sĕ convină a ne distra, în séra dilei de 30 aceeaşĭ lună, cu o seriă de cântărĭ naţionale, în localulŭ deschisŭ alŭ teatrului de véră din grădina hotelului Rally. La acea producţiune a asistatŭ unŭ numerosŭ şi alesŭ publicŭ românescŭ care, pe câtŭ scimŭ, a rĕmasŭ mulţămitŭ de modulŭ cum d-lŭ Butnarŭ a esecutatŭ frumósele nóstre cântece naţionale. Ne facemŭ dérà o plăcută datoriă de a adresa şi pe calea acéstă mulţumirile nóstre d-lui institutorŭ Butnariu pentru bunăvoinţa ce a avut'o de a face sĕ audimŭ frumósele nóstre cântece naţionale în adevĕrata lorŭ originalitate. De aceea, în speranţă, că ilŭ vomŭ revedé încă în Brăila, îi trasmitemŭ prin intermediulŭ D-vóstrĕ frăţescile nóstre salutărĭ. D. *Boantă*, Ioanŭ A. *Barbu*, Iónŭ N. *Purcărea*, Vasile *Rădulescu*, A. *Bunea*.

*
* *

Condamnaţĭ la mórte. Curia din Pesta a întăritŭ sentinţa tablei r., prin care Ianos Molnar, Mihaiu Molnar şi Istvan Şebök jun. suntŭ condamnaţĭ la mórte prin spêndurare, ér Istvan Csermak la 15 anĭ temniţă. Causa e, că condamnaţii, la îndemnulŭ lui Istvan Sebök jun., pentru 100 fl. au omorîtŭ pe tatălŭ acestuia, cu care elŭ nu trăia în bună înţelegere, precum şi pe sora lui.

*
* *

Jăfuirea poştei din S. Szt. György. Despre jăfuirea poştei din Sepsi-Sân-Giorgĭ află „Kr. Ztg.“ următórele: In 6 Octomvre n. puseră mâna gendarmii, după o căutare de 23 de dile, pe unŭ individŭ anume Tanczos Todor Ianos, care a luatŭ parte la jăfuirea poştei dimpreună cu ţĕranii Soffrom Andras şi Tanczos Michaly. Omorulŭ se dice, că l'au sĕvîrşitŭ anume aceştĭ doi din urmă. Ca urditorĭ intelectualĭ — carĭ însĕ au fostŭ de faţă la sĕvêşirea crimei — indică gendarmeria pe doi indivizi cu nume rĕu din classă mai alésă. Cei doi dintâiu suntŭ ţĕranĭ, ér ceştĭ din urmă „ómenĭ nădrăgarĭ“. Se pare însĕ, că e numai o mistificare, pentru că indivizii indicaţĭ de cei arestaţĭ în timpul acela erau deja puşĭ la récóre. Tanczos Todor Ianos mărturisesce, că ar fi primitŭ dela făptuitorii principalĭ ai crimei 50 fl., pe carĭ i-a şi predatŭ gendarmilorŭ. Pe lângă acestea aduseră încă gendarmii două puscĭ şi unŭ toporŭ, presupunêndŭ, că acestea ar fi armele, cu care s'ar fi comisŭ omorulŭ.

Darea de sémă a lui Iranyi.

Nicĭ conducĕtorulŭ stângei estreme Daniel *Iranyi* n'a pututŭ sĕ rĕmână îndĕrătulŭ lui Tisza şi a lui Apponyi. Şi elŭ şi-a făcutŭ darea de sémă înaintea alegĕtorilorŭ sĕi din Békes în 7 Octomvre st. n.

Daniel Iranyi s'a ocupatŭ în vorbirea sa cu deamĕruntulŭ de bugetulŭ statului. După preliminarulŭ pentru 1890 deficitulŭ se urcă la 6 milióne, dér dice Iranyi, după socotéla oposiţiei elŭ este multŭ mai mare. Nu s'a împlinitŭ prin urmare promisiunea lui Tisza, că pănă în 1890 va restabili echilibrulŭ în financele statului. Vorbindŭ despre legea militară Iranyi dise, că rĕspunderea pentru tóte cele petrecute cade asupra guvernului.

Iranyi vorbindŭ despre planurile de reformă administrativă dice, că încetarea selfgovernĕmêntului comitatelorŭ, ameninţă a rĕsturna ultimele stavile ale independenţei naţionale.

Partida dela 1848 este hotărîtă de a susţine dreptulŭ de liberă alegere de pănă acuma alŭ comitatelorŭ.

Iranyi respinge faimele, că partida dela 48 s'ar fi unitŭ cu oposiţiunea moderată. Acésta nu-i concede trecutulŭ partidei.

Iranyi crede, că partida dela 48 mai curêndŭ séu mai târdiu va învinge.

Têrgulŭ de vite dela Constanţa.

De unŭ timpŭ fórte îndelungatŭ, scrie „Curier. Financiarŭ“, comerţulŭ de vite alŭ României cu streinătatea atinge sume fórte însemnate. Austro-Ungaria, cu deosebire, şi chiar pieţele germane, absorbéu o bună parte din rîmătorii şi din vitele cornute marĭ şi micĭ. In ultimii câţĭva anĭ însĕ, acestŭ comerciu a întêmpinatŭ piedecĭ, care i-au adusŭ marĭ pagube: esportulŭ de vite pentru Austro-Ungaria a fostŭ aprópe cu totulŭ prohibitŭ, sub pretextŭ de bóle contagióse, prin şicane vexatorii făcute fiă la fruntarii, fiă în têrgurile marĭ ungare, unde vitele erau duse pentru desfacere. Prin urmare şi esportulŭ de vite pentru acele ţĕrĭ, carĭ trebuescŭ sĕ urmeze calea prin Austro-Ungaria, a avutŭ aceéşĭ sórte.

A trebuitŭ dér, pentru a evita pagubele ce se făceau comerciului de vite române, sĕ înlesnimŭ vêndarea şi sĕ deschidemŭ nouĕ debuşeurĭ către ţĕrile depărtate, prin înfiinţarea de marĭ têrgurĭ internaţionale pe teritorulŭ românŭ. Aşa amŭ fundatŭ mai ântâiu têrgulŭ pentru rîmătorĭ dela Severinŭ, şi la 15 Septemvre curentŭ s'a inauguratŭ de către d. Păucescu, ministrulŭ domenielorŭ, têrgulŭ de vite dela Constanţa.

Prin înfiinţarea acestui din urmă têrgŭ, se înlesnesce exportulŭ pentru Turcia, Egiptŭ, Asia, Italia, Grecia, Rusia, etc. de boi, vacĭ, taurĭ, juncanĭ, viţei, bivolĭ, mălacĭ, berbecĭ, oi, miei, capre şi iedĭ.

Avantagele ce elŭ presintă suntŭ imense: pe de o parte dă crescĕtorilorŭ de vite însemnate înlesnirĭ pentru vêndarea vitelorŭ, şi pe de alta oferă cumpĕrătorilorŭ complecta siguranţă, că vitele ce cumpĕră suntŭ neatinse de bóle, deórece têrgulŭ servă şi de carantină pentru tóte vitele, carĭ se aducŭ în elŭ spre vêndare.

Şi, în adevĕrŭ, aceste vite trebue sĕ fiă însoţite mai întâiu de unŭ certificatŭ constatândŭ, că în loculŭ de unde vinŭ, nu esistă nicĭ o bólă şi că vitele înşile suntŭ sănĕtóse; după sosirea lorŭ în têrgŭ, ele suntŭ esaminate de mediculŭ veterinarŭ alŭ têrgului şi nu suntŭ primite decâtŭ numai după ce se constată că suntŭ în perfectă stare de sănĕtate; osebitŭ de acésta, înainte de a fi întroduse în têrgŭ, suntŭ ţinute în carantină, cele mărunte 3 dile şi cele marĭ 7 dile, şi se îngrijescŭ sub ochii veterinarului în localurĭ speciale. Numai după tóte aceste încercărĭ vitele suntŭ întroduse în têrgŭ spre vêndare. Acésta ca garanţiă de sănĕtate.

Ca înlesnirĭ de vêndare, têrgulŭ oferă pe cele următóre:

Mai întâiu, cine vrea sĕ'şĭ aducă vitele la têrgŭ, găsesce în tóte porturile mai însĕmnete unŭ omŭ care se-i înlesnéscă trecerea Dunării, singura parte grea a călĕtoriei; şi, décă nu voiesce sĕ le aducă singurŭ, n'are decâtŭ sĕ scrie,

---

Girlet Aga era curiosŭ, sĕ audă cântarea de morţĭ a ghiaurilorŭ. Póte fi pentru urechea Mohamedanului o armoniă mai plăcută ca cântarea necredincioşilorŭ osândiţĭ la mórte?

Iordache sta singurŭ în cripta cea liniştită cu lunta aprinsă în mână, cu capulŭ rădimatŭ pe cosciugulŭ, în care odihnea soru-sa. Intr'aceea pĕtrunseră pănă la elŭ durerósele acordurĭ ale cântărei.

Acésta o aştepta elŭ. Cântarea rĕsuna totŭ mai linŭ, ér când ultimulŭ acordŭ se stinse, sburà mânăstirea în aerŭ, îngropândŭ soldaţĭ, ghiaurĭ prisonerĭ sub ruinele sale.

Trecură două lunĭ dela cele petrecute. In spitalulŭ din Stambulŭ deşchise ochii după două lunĭ de amorţire unŭ soldatŭ schilavŭ; întrega sa figură era sdrobită, faţa arsă, aşa încâtŭ de abia se mai cunoscea, totulŭ părea a fi mai multŭ o masă de carne decâtŭ unŭ omŭ.

— Ai durmitŭ cam multŭ, cumetre, —ilŭ agrăi în limba turcéscă unŭ îngrijitorŭ, care sta lângă elŭ.

— Unde mĕ aflu? — întrebà bolnavulŭ, aruncândŭ uimitŭ ochiĭ împrejurulŭ sĕu.

— Deocamdată pe pămêntŭ. Nu mai lipsea multŭ, şi ai fi fostŭ acum în paradisulŭ lui Mohamed. Acesta este spitalulŭ din Stambul.

— Şi cum am venitŭ eu aicĭ?

— Ai fostŭ scosŭ de sub ruinele mânăstirei dela Secu. Acolo zăceĭ între bolovanĭ şi cărămidĭ lângă eroii ceilalţĭ, hainele tale îţĭ arseseră cu totulŭ, nu se scia de eştĭ Turcŭ séu rebelŭ. Décă ai fostŭ rebelŭ, ţine'ţĭ acum gura.

Bolnavulŭ tăcŭ. Era Iordache. In spitalŭ ilŭ tractau şi'lŭ îngrijéu ca pe unŭ soldatŭ turcŭ.

După câteva sĕptemânĭ putŭ sta pe picióre. Elŭ rĕmăsese schilavŭ, cu braţele rupte, cu membrele amorţite. I dederă drumulŭ din spitalŭ pentru ca sĕ pótă cerşi.

Rădimatŭ pe nesce cârjĭ se târa cu anevoiă pe stradele marei capitale.

Fórte întunecată era ideea în capulŭ sĕu, că elŭ fù odinióră conducĕtorulŭ eteriei, că cu două săbii se luptase cu o sută de duşmanĭ, că dimpreună cu soţii sĕi sburară într'o mare de focŭ cătră cerŭ, — şi acum se târîe prin stradele urîciosului Stambulŭ ca unŭ cerşitorŭ schilavŭ, care din causa ostenelei e silitŭ sĕ se pună josŭ în fiecare colţŭ de stradă şi sĕ umble cu cârjile subsuorĭ, o icónă de compătimire pentru trecĕtorĭ.

Nimenuĭ nu-i cerea nimicŭ; icĭ colea îi mai da câte unŭ Moslimŭ milosŭ câte ceva, dér elŭ nicĭ odată nu le mulţămia, nicĭ nu se uita la ei; elŭ se gândea numai la aceea, că elŭ póte nu e Iordache acela, care a condusŭ pe eteriştĭ în sute de lupte.

Mergêndŭ elŭ aşa cufundatŭ în visurile sale ajunse pe piaţa Hebdomon. Aicĭ vĕdŭ o mulţime nenumĕrată de ómenĭ, carĭ se îndreptau către porţile palatului. Şi pe elŭ ilŭ răpi curentulŭ celorŭ carĭ se îndesau.

In mijloculŭ pieţii anunţa unŭ strigătorŭ ceva cu o voce răguşită printre sunetulŭ tobei.

Schilavului i-se părŭ, că aude numele sĕu. Cu atenţiune ascultà la cuvintele strigătorului.

„Musulmanilorŭ! Poporŭ dreptŭ-credinciosŭ! Prin graţia puternicului nostru stăpânitorŭ, vi se arătă vouĕ înaintea porţilorŭ palatului capulŭ lui Iordache, alŭ rĕsvrătitorului, care din ordinulŭ înaltului divanŭ a fostŭ astădĭ decapitatŭ. Veniţĭ de-lŭ vedeţĭ! Alah sĕ fiă cu fiăcare dreptŭ-credinciosŭ!

Cu uimire audi Iordache vestea acésta. Capulŭ sĕu înaintea porţii palatului Hebdomon? Iordache înviatŭ din morţĭ, şi totuşĭ decapitatŭ?! Aceste cugete îi turburară capulŭ cu totulŭ. Se făcŭ séră, pănă când îi succese sĕ ésă din mulţime.

Inaintea porţii sta pe o estradă acoperitŭ cu purpură unŭ vasŭ largŭ de argintŭ, pe care se afla capulŭ tăiatŭ al unui tênĕrŭ de o frumseţe ideală, cu genele plecate, cu buzele întredeschise, însĕ cu mândria nobilă a libertăţii pe fruntea'i fără creţe.

Iordache cunoscù capulŭ — era alŭ lui Mariotŭ.

Din sfertŭ în sfertŭ de oră anunţa răguşita voce a strigătorului următórele mulţimei, care sta cu gurile căscate:

— Vedeţĭ capulŭ rĕsvrătitorului Iordache, care a fostŭ astădĭ decapitatŭ din ordinulŭ înaltului divanŭ! Alah sĕ fiă cu fiăcare dreptŭ credinciosŭ!

Iordache ascultà şi tăcù.

trad. de C. Sc.....

și direcția têrgului trimite unŭ omŭ care sĕ'i aducă vite fătă vre-o plată. Tóte cheltuielele de transportŭ, de întreținere a vitelorŭ în têrgŭ, până la vêndare, suntŭ făcute de têrgŭ și se achită de proprietarŭ, numai după vêndarea vitelorŭ.

Cumpĕrătorii, de asemenea, au avantagiulŭ d'a face cumpĕrările lorŭ într'unŭ mare têrgŭ unde suntŭ siguri că vorŭ găsi vitele ce le trebue, de ori-ce calitate și felŭ.

In aceste condițiunĭ înființatŭ, têrgulŭ de vite dela Constanța e de natură a da o puternică impulsiune comerțului românŭ de vite, și în acelașŭ timpŭ e de mare utilitate și pentru provincia română de peste Dunăre. Și aceste avantage vorŭ fi încă mai mari, când ambele țĕrmuri ale Dunării vorŭ fi legate pritr'unŭ podŭ peste Dunăre, lucrare care nu va întârdia d'a deveni o realitate.

Inființarea têrgului dela Constanța trebue deci sĕ fiă primită cu bucuriă de toți Românii, rĕspundêndŭ unei trebuințe bine simțite a țĕrii.

Primulŭ têrgŭ de vite oficialŭ la Constanța va avea locŭ la 3/15 Octomvre viitorŭ.

Imprumutulŭ de 50 milióne francĭ.

Sub acestŭ titlu cetimŭ în „Curier. Financiarŭ" din Bucurescĭ:

Acum patru sĕptĕmânĭ, *Deutschebank* și *Dresdnerbank* au oferitŭ subscripțiunei publice împrumutulŭ de 50 de milióne ce contractase *ferm* cu guvernulŭ românŭ. Subscripțiunea a făcutŭ, după cum se scie, unŭ mare fiasco atâtŭ în țĕră, câtŭ și în piețele financiare ale Europei, unde ea fusese deschisă.

Acestŭ fiasco e încă multŭ comentatŭ și mulțĭ financiarĭ din strĕinătate ne cerŭ deslușirĭ câtŭ se póte de precise asupra causelorŭ, care 'l'au provocatŭ.

Este în adevĕrŭ fórte curiosŭ de a vedea, că împrumuturile nóstre, carĭ subscriau totdéuna până în iérna trecută de 3, de 5 și de 10 orĭ, sĕ nu mai pótă subscrie de rêndulŭ acesta nicĭodată, atuncĭ când situația nóstră financiară n'a primitŭ nicĭ o schimbare în sine și când nicĭ unŭ evenimentŭ politicŭ n'a venitŭ sĕ impieteze asupra subscripțiunei. Preocuparea publicului financiarŭ este decĭ legitimă și din acestŭ punctŭ de vedere n'avemŭ nimicŭ de obiectatŭ.

Dér fiind-că s'au găsitŭ ómenĭ, carĭ sĕ atribue acestŭ fiasco guvernului românŭ, datorĭ suntemŭ sĕ spunemŭ aci, că din momentulŭ ce guvernulŭ a contractatŭ acestŭ împrumutŭ *ferm* cu casele de bancă mai susŭ indicate și 'și-a primitŭ banii, succesulŭ împrumutului pentru dênsulŭ este deplinŭ, scopulŭ sĕu atinsŭ. Acum, decă publiculŭ din țĕră și din strĕinătate n'a voitŭ sĕ rĕspundă la apelulŭ ce 'i-a făcutŭ *Deutschebank* și *Dresdnerbank*, acésta este o cestiune, care nu mai privesce pe guvernulŭ românŭ, ci pe băncile cărora publiculŭ le-a întorsŭ spatele.

Se scie, că la Bucurescĭ *publiculu propriu disŭ* n'a subscrisŭ nimicŭ, la Berlinŭ asemenea. Imprumutulŭ decĭ a rĕmasŭ în cufĕrile comerciului și câtorva băncĭ amice luĭ. Acésta este unŭ faptŭ constatatŭ oficialŭ, pe care nimenĭ nu'lŭ mai póte tăgădui astădĭ.

Acei ce ne punŭ dinainte cota din Berlinŭ, adecă că noulŭ 4% *externŭ* ar cota 85.60 și că acésta ar dovedi, că împrumutulŭ s'a acoperitŭ de publicŭ și că face chiar o primă peste cursulŭ subscripțiunei, caută sĕ acopere o situațiune care nu se mai póte acoperi. Este în adevĕrŭ greu a crede, că publiculŭ, care a refusatŭ unŭ titlu ce i-se oferea la subscripțiune cu $84^1/_2$, sĕ vie sĕ'lŭ céră după două sĕptĕmânĭ cu 85.60, pe când acelașŭ titlu de 4%, care se plătesce totŭ în aurŭ, se găsesce în țĕră și în străinătate cu $82^1/_2$, adecă cu 2% mai josŭ de cursulŭ de 85.60, presupunêndŭ că cheltuelile de transportŭ pentru plata cuponului s'ar urca la $^1/_2$ până la 1%.

Pentru cei ce vĕdŭ limpede dinaintea lorŭ, cursulŭ de 85.60 nu însemnéză alta decâtŭ, că *Deutschebank* vinde într'o di lui *Dresdnerbank* și a doua di *Dresdnerbank* vinde lui *Deutschebank* și așa mai încolo, spre a menține unŭ cursŭ fictivŭ, pe când în realitate titlurile stau pe locŭ în cufĕrile lorŭ.

Acestea însă suntŭ afacerĭ, carĭ privescŭ pe cele două băncĭ contractante. Ceea-ce ne privesce pe noi este, că am fi pututŭ evita rușinea ce a făcutŭ țĕrii nóstre băncile contractante, decă am fi datŭ o mai bună direcțiune lucrului și decă n'am fi lucratŭ cu repeziciunea, cu care s'a lucratŭ.

Sĕ nu ne facemŭ ilusiunĭ; în Germania, ca în tóte statele, suntŭ băncĭ de tótă mâna și de tótă trépta. Decĭ, decă ne-amŭ fi îndreptatŭ privirile cătră acele băncĭ, a cărorŭ întinsă clientelă absórbe miliarde de francĭ, după cum au dovedit'o diversele împrumuturĭ ale țĕrilorŭ streine și chiar ale României, împrumutulŭ de 50 de milióne ar fi fostŭ înghițitŭ de publicŭ ca o picătură de apă, fără a mai vorbi de noua ocasiune ce ni-se presintă pentru a așterne în acelașŭ timpŭ și basele viitórei conversiunĭ, cătra care trebue sĕ avemŭ neadormițĭ ochii.

Greșala decĭ ce amŭ comisŭ este, că ne-amŭ adresatŭ la băncĭ de a doua mână, fără esperiență [1]) și fără clientelă întinsă, pe care o au Băncile de care vorbimŭ, și acésta fără sĕ ținemŭ sémă de legăturile în care se găsea țĕra atâtŭ cu Băncile de primulŭ rangŭ din strĕinătate, câtŭ și cu institutulŭ nostru națiunalŭ.

Interesulŭ României este de a sta totdéuna în strînse relațiunĭ cu Prinții lumei de finance din strĕinătate, carĭ dispunŭ de o clientelă în posițiune de a-le absórbe la prima cerere miliarde de francĭ. Asemenea relațiunĭ suntŭ folositóre țĕrii și creditului ei. A le neglija sĕu a le alunga. este a comite cea mai gravă erore.

[1]) In diua în care 4% românŭ făcea în țĕră și în strĕinătate $83^1/_2$, în aceiașĭ di comerciulŭ invita publiculŭ la subscripțiunea noului 4%, adecă a aceluiașĭ titlu cu $84^1/_2$. Cu o asemenea inteligentă combinațiune, fiă-care înțelege, că nimenĭ nu e nebunŭ se subscrie și se cumpere dela Dresdnerbank unŭ titlu, pe care îlu găsea în aceiașĭ di cu 1% mai eftinŭ.

Literatură.

Convorbirĭ Literare aparŭ la 1-iu a fiecărei lunĭ, sub direcțiunea lui Iacobŭ Negruzzi. Prețulŭ abonamentului pe anŭ, pentru Transilvania, Bucovina și Ungaria 15 lei. Esemplare cu numĕrulŭ 1 leu și 50 banĭ în Transilvania, Bucovina și Ungaria. Abonamentele se adreséza la Administrațiă de-a dreptulŭ, strada Berzii 96, sĕu: în Bucurescĭ, la librăriile: Sococŭ & C-ia, E. Grave & C-ia, S. Nerly; în Transilvania: la Librăriile: Ciurcu, Brașovŭ; W. Krafft, Sibiiu; „Concordia", Năsĕudŭ; librăria diecesană, Blașiu; în Bucovina, la Romuald Schally, Cernăuțĭ; în Ungaria, la Klein, Aradŭ; Librăria diecesană Caransebeșŭ; în Austria, la Societ. acad. „România Jună", Viena. Nr. 6 dela 1 Septemvre 1889, anulŭ XXIII, are următorulŭ sumarŭ: *I. Bogdanŭ*: Diploma lui Ioanŭ Calimanŭ Asenŭ. *François Ponsard*: Onórea și banii, comediă, trad. de A. Naumŭ. (Urmare). *G. I. Lahori*: Hârtii vechĭ. Blăstĕmŭ și carte de blăstĕmŭ. *G. Crăiniceanu*: Nomenclatura Româno-Latină (urmare). *Cervantes*: Don Quijote dela Mancha, trad. de S. G. Vărgolicĭ (urmare). *Artur Stavri*: Sĕ fugimŭ de ochii lumei; Ție (poesii). *I. Negruzzi*: Necrologŭ. Veronica Micle. Direcția: Strada romană 25. Editura și administrația stabilimentului graficŭ I. V. Socecu, Bucurescĭ strada berzii, 96.

„La Liberté Roumaine" din Bucurescĭ va publica cu începerea dela 1 Octomvre **Drama din strada Polonă**, romanŭ originalŭ. Partea ântâia: Ucigașulŭ misteriosŭ. Partea a doua: Elena Manoilide. Partea a treia: Rĕsbunarea unui bărbatŭ. Partea a patra: Criminalulŭ descoperitŭ.

Abonamentulŭ la diarŭ: Bucurescĭ: trei lunĭ 11 lei, șése lunĭ 22 lei. Provincia: trei lunĭ 12 lei, șese lunĭ 23 lei Administrația strada Câmpineanu, 11. Bucurescĭ.

Provocare.

Trecêndŭ dela terminulŭ ficsatŭ pentru solvirea ratei a cincea din prețulŭ acțielorŭ subscrise la institutulŭ de creditŭ și economii **Bistrițiana** deja 6 lunĭ de dile, așaderă subscrisa direcțiune—cu provocare la §. 9 din statute — a conclusŭ în ședința sa de adĭ încassarea și a restanțelorŭ din prețulŭ acțiunilorŭ subscrise.

In sensulŭ acestui conclusŭ dér, fiecare domnŭ acționarŭ este rugatŭ, ca multŭ până la *finea lui Octomvrie a. c.*, sĕ binevoiască a solvi la cassa institutului nostru în *Bistrița* și restulŭ prețului acțielorŭ subscrise.

In urmă acei domnĭ acționarĭ, carĭ suntŭ în restanță încă și cu sume din ratele precedente, suntŭ din nou rugațĭ, a-șĭ achita câtŭ mai curêndŭ restanțele, căcĭ la din contră se va procede contra dênșilorŭ conf. § 12 din statute, ér acei d-nĭ acționarĭ, carĭ au semnatŭ acții, fără ca sĕ fi solvitŭ până acuma ceva a contulŭ lorŭ, suntŭ pentru ultima óră provocațĭ a solvi prețulŭ acțielorŭ subscrise, căcĭ la din contră vorŭ fi considerațĭ ca și cum nu arŭ fi semnatŭ nicĭ o acțiă.

Din ședința direcțiunei institutului de creditŭ și economii „Bistrițiana" ținută în 29 Septemvrie 1889.

Gavriilŭ Manu,
direct. esecutivŭ.

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS."

(Serviciulŭ biuroului de coresp. din Pesta.)

Pesta, 8 Octomvre. Membrulŭ de onóre alŭ academiei de sciințe, Andor Semsey, a dăruitŭ 100,000 fl. Academiei de sciințe ungurescĭ spre a se escrie premii pentru lucrărĭ, ce vorŭ servi ca basă desvoltării scientifice. Unui îngrășătorŭ de porcĭ din Kecskemet i-s'au furatŭ în teatrulŭ poporalŭ 14,450 fl. din buzunarulŭ vestei.

Berlinŭ, 8 Octomvre. In onórea Țarului, care e așteptatŭ pe Vinerĭ se va da séra o representațiă de gală la operă.—Conducĕtorulŭ conservatorŭ Rauchhaupt a adresatŭ diarului „Kreuzzeitung" o scrisóre, prin care îi spune curatŭ, că se lapĕdă de elŭ.

Parisŭ, 8 Octomvre. După cea din urmă combinațiune, noua cameră se va compune din 365 republicanĭ și 211 oposiționalĭ.

Bucurescĭ, 8 Octomvre. Disolvarea camerei se consideră ca neapĕrată.

DIVERSE.

Unŭ milionarŭ în temniță. In Chiev a făcutŭ mare sensațiă în dilele acestea arestarea unui cămătarŭ milionarŭ, anume a jidanului Michelsohn. Afacerea principală a jidanului Michelsohn consta în aceea, că împrumuta banĭ copiilorŭ minorenĭ din familii avute, cu polițe falsificate (anume elĭ cerea dela aceștĭ copiĭ sĕ imiteze iscălitura părinților lorŭ.) Veniturile câștigate de Michelsohn prin astfelŭ de speculațiunĭ le împărția cu funcționarii rușĭ, scăpând astfelŭ de pedépsă. In modulŭ acesta aduse la sapă de lemnŭ o mulțime de familii polone și totușĭ rĕmase nepedepsitŭ de funcționarii superiorĭ rușĭ, fiindcă procedura sa era în consonanță cu politica guvernului rusescŭ. Dér acéstă stare nu dură multŭ, căcĭ după cum dice proverbulŭ: „ulciorulŭ până atuncĭ merge la fântână până se sparge", i-se înfundă și jidanului Michelsohn. In rețelele, carĭ le întindea Michelsohn, cădŭ de curêndŭ și unŭ tînĕrŭ din familiă bogată ruséscă, care prin influința sa la curte trase o dungă peste socotéla lui Michelsohn, care fù și arestatŭ. Cu ocasiunea arestării sale promise că va da o cauțiune de 200,000 de ruble, decă'lŭ vor lăsa pe piciorŭ liberŭ. Tribunalulŭ respinse cauțiunea și'lŭ puse pe Michelson la umbră.

Unŭ trenŭ rătăcitŭ. Unŭ casŭ ne mai pomenitŭ în analele drumului de ferŭ s'a întêmplatŭ în 1 Octomvre a. c. Trenulŭ de persóne dintre Rochefort și Parisŭ, în locŭ sĕ mérgă cătră Parisŭ, plecă cătră Marennes. Abia după câtva timpŭ observă conductorulŭ, că nu merge pe drumulŭ celŭ adevĕratŭ, întórse iute trenulŭ, însĕ se ciocni cu adevĕratulŭ trenŭ, care mergea cătră Marennes; maĭ mulțĭ călĕtorĭ fură rănițĭ, locomotivele au deralatŭ.

Monopolulŭ pânii. S'a constituitŭ la Londra o societate pe acțiunĭ, care caută sĕ monopoliseze vêndarea pânii. Societatea acésta a cumpĕratŭ 277 brutăriĭ. Pretinde că dispune de unŭ capitalŭ însemnatŭ, astfelŭ că, după cumpĕrarea brutăriilorŭ în cestiune, va dispune încă de o sumă de 1,500,000 francĭ pentru cheltuetile de esploatare. Noua asociațiune și-a luatŭ numele de *Bread-Union* (Uniunea pânii).

Doi regențĭ noi. In 1 Octomvre a. c. în tótă tăcerea au intratŭ în funcțiunea lorŭ cea grea doi regențĭ (Capitani reggenti) ai republicei San-Marino: Domenico Battori și Marino Nicolini, In cuvêntările lorŭ de instalare promiseră sĕrbătoresce, că vorŭ trăi în pace cu tóte statele Europei; ei decĭ nu vorŭ pretinde credite pentru pregătirĭ de rĕsboiu și așaderă pacea Europei din partea acésta nu va fi amenințată. Republica San-Marino are în întindere de 1, 2 milurĭ pătrate, are ceva peste 7300 locuitorĭ, și cu tóte astea are două consilii: unulŭ mare de 60 membri și altulŭ micŭ de 12 membri pentru legislativă. Căpitanii cei doi pentru esecutivă se alegŭ pe câte o jumĕtate de anŭ. Cheltuelile și veniturile republicei suntŭ de câte 70,000 francĭ, datoria de statŭ 21,000 fl. Armată are 1189 ómenĭ.

Dragoste postumă. Se comunică din Londra următórea istoriă: Contele Hatzfeld, ambasadorŭ alŭ Germaniei la Londra, venindŭ în cértă cu nevastă-sa, s'au despărțitŭ, ne mai putêndŭ trăi împreună din causa urei nedumerite. Multŭ timpŭ au trăitŭ astfelŭ, când o mică împrejurare făcŭ ca ura sĕ dispară și contele sĕ jure érăși iubire fostei sale soții. Acum scirile comunică, că ambasadorulŭ se va cununa din nou cu ea.

Cununiă. D-lŭ *Ionŭ Al. Frateșiu* comerciantŭ în Brăila, fiulŭ preotului Alexie Frateșiu din Prejmerŭ, și D-șora *Reveica Comșa* fica preotului Nicolae Comșa din Covasna, își vorŭ serba cununia Dumineca în 1 (13) Octomvre 1889 în Biserica gr. or. din Covasna.

Cursulŭ pieței Brașovŭ

din 8 Octomvre st. n. 1889.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.43	Vĕnd.	9.45
Argintŭ românescŭ -	„	9.38	„	9.41
Napoleon-d'orĭ - - -	„	9.44	„	9.48
Lire turcescĭ - - -	„	10.71	„	10.74
Imperialĭ - - - -	„	9.71	„	9.74
Galbinĭ .	„	5.57	„	5.59
Scris. fonc. „Albina" 6%	„	101.—	„	102.—
„ „ „ 5%	„	98.50	„	99.—
Ruble rusescĭ - - -	„	1.23	„	1.24
Mărcĭ germane - -	„	58.20	„	58.50

Discontulŭ 6—8% pe anŭ.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 7 Octomvre st. n. 1889.

Renta de aurŭ 4% - - - - - -	100.30
Renta de hârtia 5% - - - - - - -	95.60
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare -	114.00
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) - -	99.90
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) - -	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) - -	113 —
Bonurĭ rurale ungare - - - - -	87.80
Bonurĭ croato-slavone - - - - - -	105.—
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ - - - - - - - -	99.50
Imprumutulŭ cu premiulu ungurescŭ	138.—
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului - -	127.50
Renta de hârtiă austriacă - - - -	83.95
Renta de argintŭ austriacă - - - -	84.80
Renta de aurŭ austriacă - - - - - -	110.50
Losurĭ din 1860 - - - - - - - -	137.75
Acțiunile băncei austro-ungare - -	922. -
Acțiunile băncei de creditŭ ungar. -	317.25
Acțiunile băncei de creditŭ austr. -	306.75
Galbenĭ împĕrătescĭ - - - - - - - -	5.67
Napoleon-d'orĭ - - - - - - - - -	9.47
Mărcĭ 100 imp. germane - - - - -	$58.37^1/_2$
Londra 10 Livres sterlinge - - - -	119.65

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureșianu.

Avisŭ d-lorŭ abonațĭ!

Rugăm pe d-nii abonațĭ ca la reînoirea prenumerațiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ și numerii de pe fășia sub care au primitŭ diarulŭ nostru până acuma.

Totodată facemŭ cunoscutŭ tuturorŭ D-lorŭ abonațĭ, că mai avemŭ din anii trecuțĭ numerĭ pentru complectarea colecțiunilorŭ „Gazetei“, precum și câteva întregĭ colecțiunĭ, pentru carĭ se potŭ adresa la subsemnata Administrațiune în casŭ de trebuință.

Administraț. „Gaz. Trans.“

Nru. 9671—1889.

PUBLICAȚIUNE.

„Budgetulŭ asupra percepțiunilorŭ și erogațiunilorŭ comunei orașului Brașovŭ pro 1890“ dimpreună cu tóte aclusele se află în decursŭ de *15 dile*, în sensulŭ §. 125 alŭ art. de lege XXII din 1886, în biroulŭ primarului, *strada căldărarilorŭ, Nr. 519 a*, spre esaminare din partea fiecărui.

Fiecăruia, care *este supusŭ dărei comunale* 'i stă în liberă voiă ca până în *20 Octomvrie a. c.* sĕ 'șĭ aștérnă subscrisului magistratŭ eventualele observațiunĭ.

Brașovŭ, 5 Octomvre 1889.

Magistratulŭ orășenescŭ.

Mersulŭ trenurilorŭ

pe liniele orientale ale căii ferate de statŭ r. u. valabilŭ din 1 Octomvrie 1889.

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ acceleratŭ.	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ omnibus	Tren de persóne
Viena	3.40	8.—	8.—	
Budapesta	9.20	2.—	3.10	6.10
Szolnok	11.18	4.05	7.22	9.28
P. Ladány	12.57	5.46	5.52	11.38
Oradea-mare	2.22	7.01	8.46	1.51
	2.30	7.11	9.18	2.11
Várad-Velencze			9.27	2.19
Fugyi-Vásárheli			9.44	2.32
Mezö-Telegd	3.—	7.41	10.21	2.55
Rév	3.31	8.16	11.38	3.38
Bratca			12.16	4.01
Bucia			12.54	4.23
Ciucia	4.24	9.05	1.57	4.49
Huiedin	4.52	9.35	3.11	5.31
Stana			3.40	5.40
Aghiriș			4.15	6.12
Ghirbĕu		Tren de persóne	4.36	6.24
Nădĕșel	5.49		4.58	6.38
Clușiu	6.02	10.35	5.26	6.56
	6.14	11.02		7.15
Apahida		11 23		7.48
Ghiriș	7.28	12.44		9.13
Cucerdea	7.52	1.27		10.04
Uióra		1.34		10.12
Vințulŭ de susŭ		1.42		10.19
Aiud	8.21	2.07		10.45
Teiușu	8.38	2.26		11.34
Crăciunelŭ		3.11		12.11
Blașiu	9.18	3.24		12.29
Micăsasa		3.54		1.10
Copșa mică		4.09		1.30
Mediașŭ	10.08	4.39		2.14
Elisabetopole	10.32	5.11		2.54
Sighișóra	11.07	5.45		3.35
		6.12		4.07
Hașfalĕu	12.31	7.32		5.54
Homorodŭ		8.17		6.39
Agostonfalva		8.37		7.13
Apatia	1.20	9.06		7.45
Feldióra	1.40	9.45		8.32
Brașovŭ	2.14			
	2.34			5.32
Timișŭ	3.17			6.15
Predealŭ	3.40			6-47
Bucuresci	9.30			11.50

Predealŭ—Budapesta

	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ omnibus	Trenŭ acceleratŭ.	Tren de persóne
Bucuresci	7.35		4.40	
Predealŭ	12.50		9.12	
Timișŭ	1.19		9.41	
Brașovŭ	1.55		10.17	
	2.15	4.54		7.07
Feldióra	2.47	5.37		7.44
Apața		6.15		8.09
Ágostonfalva		6.43		8.29
Homorodŭ	3.56	7.31		9.07
Hașfalĕu		9.09		10.34
Sighișóra	5.28	9.33		10.20
Elisabetopole	5.57	10.02		11.09
Mediașŭ	6.19	11.04		11.35
Copșa mică		11.24		12.19
		11.39		11.59
Micăsasa		11.57		12.15
Blașiu	7.09	12.30		12.43
Crăciunelŭ		12.45		12.55
Teiușŭ	7.42	1.13		1.07
Aiudu	8.05	2.28		2.11
Vințulŭ de susŭ		2.48		2.33
Uióra		2.56		2.40
Cucerdea	8.32	3.14		2.46
Ghirișu	9.—	4.01		3.27
Apahida		5.28	Trenŭ mixtŭ.	4.47
Clușiu	10.21	5.56		5.08
	10.41	6.45	8.—	5.32
Nădășelŭ		7.06	8.36	
Gîhrbău		7.22	9.02	
Aghireșu		7.37	9.32	6.11
Stana		8.03	10.11	
B. Huiedin	11.54	8.24	10.51	6.43
Ciucia	12.24	9.04	12.16	7.12
Bucia		9.20	12.50	
Bratca		9.37	1.19	
Rév	1.03	9.55	2.—	7.51
Mezö-Telegd	1.29	10.20	3.04	8.17
Fugyi-Vásárheli		10.47	3.36	
Várad-Velencze		10.57	3.52	
Oradea-mare	1.54	11.04	4.03	8.42
	2.04	11.19	4.47	8.47
P. Ladány	3.20	1.19	7.30	10.08
Szolnok	5.—	3.31	11.51	11.51
Budapesta	7.15	6.30	9.55	1.55
Viena	1.40	1.40		7.15

(dela Clușiu: omnibus; dela Clușiu: de persóne; dela Clușiu: acceleratŭ)

B.-Pesta-Aradŭ-Teiuș

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.	Trenŭ de pers.
Viena		11.—	3.40
Budapesta		7.40	9.30
Szolnok		10.42	12.38
Aradŭ		3.53	5.36
	2.17	4.29	6.06
Glogovațŭ	2.37	4.41	6.18
Gyorok	3.37	5.05	6.43
Paulișŭ	4.05	5.17	6.55
Radna-Lipova	4.27	5.38	7.14
Conop		6.05	7.46
Bĕrzava		6.23	7.57
Soborșinŭ		7.20	8.42
Zamŭ		7.55	9.11
Gurasad..		8.26	9.39
Ilia		8.47	9.55
Branicica		9.11	10.13
Deva		9.42	10.37
Simeria (Piski)		9.59	10.53
Orăștia		11.—	11.39
Șibotŭ		11.29	12.01
Vințulŭ de josŭ		12.02	12.29
Alba-Iulia	8.55	12.19	12.45
Teiușŭ	9.54	1.06	1.24

Teiuș-Aradŭ-B.-Pesta

	Trenŭ mixt	Trenŭ de pers.	Trenŭ mixt
Teiușŭ	11.24	3.—	1.42
Alba-Iulia	11.59	3.34	2.32
Vințulŭ de josŭ	12.30	4.10	
Șibotŭ	1.01	4.43	
Orăștia	1.32	5.13	
Simeria (Piski)	2.03	5.47	
Deva	2.52	6.27	
Branicica	3.23	6.54	
Ilia	3.55	7.20	
Gurasada	4.08	7.32	
Zamŭ	4.44	8.03	
Soborșinŭ	5.30	8.38	
Bĕrzava	6.27	9.27	
Conopŭ	6.47	9.46	
Radna-Lipova	7.28	10.20	5.35
Paulișu	7.43	10.34	6.01
Gyorok	7.59	10.50	6.44
Glogovaț	8.28	11.16	7.25
Aradŭ	8.42	11.30	7.44
	9.20	12.05	
Szolnok	2.22	5.10	
Budapesta	6.—	8.15	
Viena	1.40	6.05	

Simeria (Piski)-Petroșenĭ

Simeria	6.47	11.54
Streiu	7.40	12.37
Hațegŭ	8.51	1.28
Pui	10.02	2.23
Crivadia	11.02	3.11
Banița	11.50	3.53
Petroșenĭ	12.30	4.25

Petroșenĭ-Simeria (Piski)

Petroșenĭ	9.36	4.26
Banița	10.17	5.12
Crivadia	10.58	5.55
Pui	11.42	6.41
Hațegŭ	12.23	7.26
Streiu	1.12	8.14
Simeria	1.51	8.50

Aradŭ—Timișóra

Aradŭ	6.12	4.12
Aradulŭ nou	6.36	4.38
Németh-Ságh	7.01	5.01
Vinga	7.30	5.29
Orczifalva	7.55	5.47
Merczifalva	8.13	6.04
Timișóra	9.04	6.50

Timișóra—Aradŭ

Timișóra	6.25	1.15
Merczifalva	7.19	2.04
Orczifalva	7.46	2.26
Vinga	8.15	2.56
Németh-Ságh	8.36	3.13
Aradulŭ nou	9.11	3.51
Aradŭ	9.27	4.05

Ghirișŭ—Turda

Ghirișu	9.33	4.19
Turda	9.54	4.40

Turda—Ghirișŭ

Turda	8.29	3.19
Ghirișŭ	8.50	3.40

Sighișóra—Odorheiu

Sighișóra	6.05
Odorheiu	9.12

Odorheiu—Sighișóra

Odorheiu	6.—
Sighișóră	8.56

Copșa-mică—Sibiiu

Copșa-mică	2.05	4.35
Șeica mare	2.38	5.05
Lómneșŭ	3.22	5.46
Ocna	3.46	6.17
Sibiiu	4.18	6.40

Sibiiu-Copșa-mică

Sibiiu	9.10	9.50
Ocna	9.37	10.14
Lómneșŭ	10.05	10.40
Șeica mare	10.40	11.10
Copșa-mică	11.09	11.35

Cucerdea-Oșorheiu-Reghinulŭ săsescŭ

Cucerdea	3.05	10.20	3.25
Cheța	3.35	10.50	3.58
Ludoșŭ	3.51	11.11	4.15
M.-Bogata	4.06	11.20	4.41
Iernutŭ	4.43	11.57	5.28
Sânpaulŭ	4.58	12.12	5.44
Mirașteu	5.21	12.36	6.08
Oșorheiu	5.40	12.55	6.27
	6.—	4.58	
Reghinul-săs.	7.35	7.—	

Reghinulŭ săsescŭ-Oșorheiu-Cucerdea

Reghinul-săs.		8.25	8.—
Oșorheiu		10.—	9.49
	6.45	12.15	10.20
Mirașteu	7.05	12.35	10.39
Sânpaulŭ	7.28	12.58	11.02
Iernutŭ	7.50	1.19	11.23
M. Bogata	8.23	1.49	11.53
Ludoșŭ	8.31	2.02	12.06
Cheța	9.12	2.18	12.22
Cucerdea	9.44	2.46	12.50

Simeria (Piski)-Unied.

Simeria (Piski)	2.18
Cerna	2.39
Uniedóra	3.08

Unied.-Simeria (Pisk).

Uniedóra	9.30
Cerna	9.56
Simeria	10.15

Murĕșŭ-Ludoșŭ-Bistrița

Murĕșŭ-Ludoșŭ	4.30
Țagŭ-Budatelecŭ	7.27
Bistrița	11.—

Bistrița-Murĕșŭ-Ludoșŭ

Bistrița	3.—
Țagŭ-Budatelecŭ	6.49
Murĕșŭ-Ludoșŭ	9.25

Notă: Numerii încuadrațĭ cu linii grose însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. MUREȘIANU Brașovŭ.